

ΕΛΕΓΚΩ ΡΑΓΚΟΥ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΤΟ 18ο ΚΑΙ 19ο ΑΙΩΝΑ

ΑΝΑΤΤΗΟ ΑΠΟ «ΤΗ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΤΟΝ 18' ΚΑΙ 19' ΑΙΩΝΑ»

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

1984

ΔΩΡΕΑ
ΕΛΛΗΣ ΚΑΙ ΠΑΝΙΚΟΥ
ΠΑΙΟΝΙΔΗ

ΕΛΕΓΚΩ ΡΑΓΚΟΥ

Δωρ Έζη με τον Πανικό
Φίλιμο
Ελένη Ράγκου

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΤΟ 18ο ΚΑΙ 19ο ΑΙΩΝΑ

Πρὶν ἀρχίσω τὴν παρουσίαση τοῦ ἀποφινοῦ θέματος, θὰ ἤθελα μὲ αὐτὴ τὴν εὐκαιρία νὰ εὐχαριστήσω: (α) τὸ Δῆμο Λευκωσίας, (β) τὸ Ρ.Ι.Κ. γιὰ τὴν πρόσκλησή τους, σὰν ὀργανωτὲς τοῦ Λαϊκοῦ Πανεπιστημίου.

Ἡ θέση τῆς γυναίκας κατὰ τὸ 18ο καὶ 19ο αἰῶνα εἶναι ἓνα θέμα ποῦ ἀπτεται τόσο τῆς ἱστορίας, ὅσο καὶ τῆς κοινωνιολογίας καὶ ἀνθρωπολογίας. Ἡ ἱστορικὴ ἔρευνα ποῦ φιλοδοξοῦσα νὰ διεξαγάγῳ γιὰ νὰ ἐντοπίσω τὸ θέμα στὸν εἰδικὸ τομέα ποῦ μᾶς ἐνδιαφέρει, τὴ γυναίκα, παρουσίασε πολλές δυσχέρειες. Ἡ βιβλιογραφία καὶ οἱ πηγές εἶναι αἰσθητὰ ἀνεπαρκεῖς. Τὰ ἐγχειρίδια καὶ τὰ ἱστορικὰ συγγράμματα ὑπῆρξαν γιὰ μένα πολὺ ὑποβοηθητικά, ἀλλὰ δὲν μποροῦσαν νὰ προσφέρουν τὴ λεπτομέρεια ποῦ φωτίζει τὰ κοινωνικὰ γεγονότα, κἀνοντάς τα κατανοητὰ καὶ δίνοντας τὴν εἰκόνα τῆς καθημερινῆς πραγματικότητας. Γι' αὐτό, κατέφυγα στὰ συγγράμματα διαφόρων Εὐρωπαϊῶν ἐπισκεπτῶν, οἱ ὅποιοι γνώρισαν τὸ νησί τὸν καιρὸ τῆς Τουρκοκρατίας καὶ στὶς ἐκθέσεις Ἑγγλων, ποῦ ἔδιναν τὴ μελαγχολικὴ εἰκόνα τῶν γενικῶν συνθηκῶν ποῦ ἐπικρατοῦσαν στὴν Κύπρο, ὅταν πάτησαν τὸ πόδι τους στὸν τόπο. Διεξήλθα ἐπίσης διάφορα συγγράμματα καὶ ἄρθρα Κυπρίων συγγραφέων, περιγραφῆς τῆς κοινωνίας τῆς ἐποχῆς αὐτῆς, καθὼς καὶ ἐγχειρίδια τῆς ἱστορίας τῆς κυπριακῆς ἐκπαίδευσης. Στοιχεῖα γιὰ τὶς νεώτερες γυναῖκες, δηλαδὴ τοῦ τέλους τοῦ 19ου αἰῶνα, πῆρα ἀπὸ ἀφηγήσεις σημερινῶν γιαγιάδων.

Ἡ ἐπισκόπηση τῆς θέσης τῆς γυναίκας κατὰ τὸ 18ο καὶ 19ο αἰῶνα στὴν Κύπρο, ἀποτελεῖ μελέτη τῆς θέσης τῆς γυναίκας μέσα στὸ κοινωνικὸ περιβάλλον, ποῦ συνθέτουν τὰ ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ τῆς Ἑλληνικῆς-Χριστιανικῆς Μεσογειακῆς κουλτούρας. Καὶ ἀκόμα περισσότερο, οἱ ἰδιομορφίες τῶν χαρακτηριστικῶν αὐτῶν στὴν Κύπρο, λόγῳ τοῦ γεγονότος πὼς διάφοροι κατακτητὲς εἶχαν προηγουμένως παρελάσει ἀπὸ τὸ νησί καὶ ἄφησαν πίσω τους ἀποτυπώματα τῆς δικῆς τους κουλτούρας.

Ὅπως μᾶς ἔχουν ἐκθέσει προηγούμενοι ὀμιλητὲς ἀπὸ αὐτὸ ἐδῶ τὸ βῆμα, ἡ Ὄθωμανικὴ αὐτοκρατορία στὴ Μεσόγειο παρουσίαζε ἓνα μουσαϊκὸ κρατῶν, ἐθνοτήτων καὶ θρησκειῶν, ποῦ κοινὸ παρονομαστὴ εἶχαν τὸ γεγονὸς τῆς ὑποταγῆς τους στὴν Πύλη. Θὰ μπορούσαμε ἴσως νὰ ποῦμε ὅτι τὸ εἰδικὸ θέμα, μὲ τὸ ὁποῖο ἀσχολούμαστε ἀπόψε, ἀποτελεῖ ἄλλο ἓνα κοινὸ σημεῖο τῶν κοινωνιῶν τούτων: οἱ Μεσογειακὲς γυναῖκες ἦταν κοινωνικὰ ὑποταγμένες στὸν ἄνδρα, σὲ ὅποια ἐθνότητα ἢ θρησκεία καὶ ἂν ἀνήκαν, σὰν κατάλοιπο τῆς παλαιότερης